

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) – teze, vybraná ustanovení

1. Obec je veřejnoprávní korporací, která má svůj majetek a v právních vztazích vystupuje svým jménem (§2). Občané obce mají vedle volebního práva i další práva, jako např. vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska k projednávaným věcem, požadovat projednání určité záležitosti a podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty (§16).
2. Působnost obce se dělí na samostatnou působnost obce a přenesenou působnost orgánů obce (§35 odst. 1). V samostatné působnosti rozhodují obce zejména o rozvoji sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů (§35 odst. 2) a rozhodují o hospodaření se svým majetkem (§38 a 39). Přenesená působnost je zejména působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy (§35 odst. 1). Některé pravomoci v oblasti přenesené působnosti vykonávají za obce pověřené obecní úřady (§64) a obecní úřady s rozšířenou působností (§66).
3. Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce (§67). Členové zastupitelstva obce mají svá práva, jako např. předkládat orgánům obce návrhy na projednání a vznášet dotazy a připomínky (§82). Na druhé straně mají povinnosti, jako např. zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce a hájit zájmy občanů obce (§83).
4. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Zastupitelstvu obce je vyhrazeno např.: schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, určování funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni aj. (§84). Dále je to např. rozhodování o nabytí a převodu nemovitých věcí a poskytování věcných darů aj. (§85). O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis (§95).
5. Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. V oblasti přenesené působnosti rada obce rozhoduje jen tehdy, stanoví-li tak zákon (§99 odst. 1). V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta obce, nestanoví-li zákon jinak (§99 odst. 2). Některé pravomoci v obcích, kde se rada obce nevolí, vykonává zastupitelstvo obce (§102).
6. Radě obce (příp. starostovi obce tam, kde se rada obce nevolí) je např. vyhrazeno: zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, projednávání a řešení návrhů, připomínek a podnětů předložených členy zastupitelstva obce, zřizování a zrušování komisí rady obce aj. (§102).
7. Starosta obce zastupuje obec navenek (§103). Mezi jeho pravomoci a povinnosti patří např.: uzavírání a ukončování pracovního poměru se zaměstnanci obce (pokud není v obci tajemník obecního úřadu), má možnost požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; ze své funkce odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce aj. (§103)
8. Obecní úřad je dalším orgánem obce, který mimo jiné plní úkoly v oblasti samostatné působnosti, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a vykonává přenesenou působnost obce (§109). Může v něm být zřízena funkce tajemníka obecního úřadu (§110).
9. Zastupitelstvo obce může zřídit výbory, které jsou jeho iniciativními a kontrolními orgány (§117 odst. 1). Zastupitelstvo obce vždy musí zřídit finanční a kontrolní výbor (§117 odst. 2). Rada obce může zřídit komise, jako své iniciativní a poradní orgány (§122 odst. 1).
10. Kontrolu samostatné a přenesené působnosti vykonávají Ministerstvo vnitra ČR a příslušné krajské úřady, nestanoví-li speciální právní předpis jinak (§ 129).